



سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴



دفترچه سؤال

تسلط بر نیم سال اول



تسلط بر نیم سال دوم



پنجشنبه

۱۴۰۴/۰۲/۲۵



ماز

گروه آزمایشی علوم تجربی - پایه یازدهم
آزمون های شبیه ساز امتحانات نهایی ماز - مرحله ۸

مدت پاسخگویی: ۱۷۰ دقیقه

تعداد صفحه: ۹

| ردیف | درس | تعداد صفحه | زمان پاسخگویی |
|------|------------|------------|---------------|
| ۱ | فارسی | ۳ | ۴۰ دقیقه |
| ۲ | عربی | ۲ | ۴۰ دقیقه |
| ۳ | ریاضی | ۲ | ۴۰ دقیقه |
| ۴ | زیست شناسی | ۲ | ۵۰ دقیقه |

برای شباهت حداکثری به امتحانات نهایی، صفحه آرای، فونت و حتی اندازه متن در تمامی آزمون های تشریحی ماز، کاملاً یکسان با استاندارد امتحانات نهایی در نظر گرفته می شود.

حق چاپ و تکثیر سؤالات به هر روش (الکترونیکی و...) پس از برگزاری آزمون برای تمامی اشخاص حقیقی و حقوقی تنها با مجوز «گروه ماز» مجاز می باشد و با متخلفین برابر مقررات رفتار می شود.

به دلیل عدم رضایت تیم ماز، هر گونه استفاده غیر قانونی از دفترچه سؤالات و پاسخنامه ماز برای تمامی اشخاص، شرعاً حرام است.

دروس اختصاصی

زیست‌شناسی ۲

فصل ۶ تا پایان فصل ۹
صفحه ۷۹ تا ۱۵۲

ریاضی ۲

فصل ۴
(از درس دوم: روابط تکمیلی
بین نسبت‌های مثلثاتی تا
انتهای فصل) و فصل‌های ۵، ۶
و ۷
صفحه ۷۷ تا ۱۶۶

دروس عمومی

عربی ۲

درس ۴ (از ابتدای اعلموا)
و درس‌های ۵، ۶ و ۷
صفحه ۵۳ تا ۱۰۱

فارسی ۲

فصل‌های ۵، ۶، ۷ و ۸
صفحه ۸۶ تا ۱۵۵

استراتژی و هدف‌گذاری در آزمون‌های شبیه‌ساز نهایی ماز

اهداف کوتاه مدت:

- رسیدن به بودجه‌بندی آزمون بعد
- یادگیری تشریحی خواندن و تشریحی نوشتن

اهداف میان مدت:

- پیشروی و تسلط بر ۵۰ درصد مباحث نیمسال اول تا آذرماه
- پیشروی و تسلط کامل بر نیمسال اول تا بهمن ماه
- پیشروی و تسلط بر ۵۰ درصد مباحث نیمسال دوم تا ایام نوروز
- مرور و تسلط کامل بر نیمسال اول در اردیبهشت ماه
- پیشروی و تسلط کامل بر نیمسال دوم در اردیبهشت ماه
- تجربه شبیه‌ساز کامل امتحان نهایی در روز قبل از هر امتحان خردادماه

اهداف بلندمدت:

- تبدیل به یک دانش‌آموز حرفه‌ای در امتحان تشریحی و ۲۰ گرفتن
- تسلط بر نحوه تشریحی نوشتن در حد یک مصحح آموزش و پرورش
- تمام اشتباهات احتمالی در امتحان نهایی رو قبل از امتحان نهایی تجربه کنید.

| ساعت شروع | ریاضی و فیزیک / علوم تجربی | رشته: | تعداد صفحه: ۲ | عربی، زبان قرآن ۲ | آزمون شبهه ساز نهایی درس: |
|--------------------|---|------------|-----------------------------|--------------------------|---------------------------|
| مدت زمان: ۳۰ دقیقه | نام و نام خانوادگی: | ۱۴۰۴/۰۲/۲۵ | تاریخ آزمون: | دوره دوم متوسطه - یازدهم | |
| گروه آموزشی ماز | | | آزمون شبهه ساز امتحان نهایی | | |
| ردیف | سؤالات (پاسخبرگ دارد) | نمره | | | |
| ۹ | <p>إِنْتِخِبِ التَّرْجِمَةَ الصَّحِيحَةَ لِلأَفْعَالِ الَّتِي تَحْتَهَا حَطٌّ:</p> <p>(الف) ﴿يُرِيدُونَ أَنْ يُبَدِّلُوا كَلَامَ اللَّهِ﴾</p> <p>۱- که تغییر بدهید <input type="checkbox"/> ۲- تا تغییر بدهند <input type="checkbox"/> ۳- که تغییر بدهند <input type="checkbox"/></p> <p>(ب) الطُّلَّابُ فَلْيُطَالِعُوا دُرُوسَهُمْ.</p> <p>۱- باید مطالعه کنند <input type="checkbox"/> ۲- تا مطالعه کنند <input type="checkbox"/> ۳- مطالعه خواهند کرد <input type="checkbox"/></p> <p>(ج) لَنْ أَكْذِبَ فِي الْحَيَاةِ.</p> <p>۱- دروغ نمی گویم <input type="checkbox"/> ۲- هرگز دروغ نمی گویم <input type="checkbox"/> ۳- دروغ نخواهم گفت <input type="checkbox"/></p> <p>(د) لَمْ يَنْطِقِ الْعَرَبُ الْكَلِمَاتِ الدَّخِيلَةَ طَبَقَ أَصْلِهَا.</p> <p>۱- بر زبان نمی آورند <input type="checkbox"/> ۲- بر زبان نیاوردند <input type="checkbox"/> ۳- بر زبان نمی آوردند <input type="checkbox"/></p> | ۱ | | | |
| ۱۰ | <p>تَرْجِمِ الأَفْعَالَ الَّتِي تَحْتَهَا حَطٌّ: (حَسَبَ قَوَاعِدِ تَرْجِمَةِ الفِعْلِ المَضَارِعِ وَ الفِعْلِ النَاقِصِ)</p> <p>(الف) بَيَّنَّ: آشکارا کرد ۱- أَلَّفَ العُلَمَاءُ كِتَابًا لِيُبَيِّنُوا أبعادَ التَّأثيرِ. ۲- لا تُبَيِّنُونَ ما في أَنْفُسِكُمْ.</p> <p>(ب) قَرَّبَ: نزدیک کرد ۱- أَلصَّادِقُ لا يُقَرِّبُ البَعِيدَ. ۲- وَجَدنا سَيَّارَةً لِكَي تُقَرِّبَنَا إلى الجامِعةِ.</p> <p>(ج) عَاهَدَ: پیمان بست ۱- الطُّلَّابُ كانوا يُعَاهِدُونَ أستاذَهُمْ. ۲- التِّلْمِيذَةُ كانتْ عَاهَدَتْ أُمَّها.</p> | ۱.۵ | | | |
| ۱۱ | <p>تَرْجِمِ هَذِهِ العِبارةَ حَسَبَ قَوَاعِدِ الجُملةِ بَعْدَ التَّنْكِرةِ:</p> <p>عَلَّمَنِي خُلُقًا يَجْمَعُ لي خَيْرَ الدُّنْيا وَ الآخِرَةِ.</p> | ۱ | | | |
| ۱۲ | <p>عَيِّنِ المَحَلَّ الإِعْرَائِيَّ لِلكَلِمَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا حَطٌّ:</p> <p>(الف) الأَدَكْتوراهِ الفَخْرِيَّةِ هِيَ شَهادةٌ تُعْطى لِشَخْصٍ تَقْدِيرًا لِحُجُودِهِ في مَجالِ مُعَيَّنٍ. (ب) جالِسٌ خَيْرَ النَّاسِ.</p> | ۲.۵ | | | |
| ۱۳ | <p>عَيِّنِ الصَّحِيحَ وَ الخَطَأَ حَسَبَ الواقِعِ:</p> <p>المِسْكُ عَطَّرَ يُتَّخَذُ مِنْ جَمِيعِ الغِزْلانِ. الصَّحِيحُ <input type="checkbox"/> الخَطَأُ <input type="checkbox"/></p> | ۰.۵ | | | |
| ۱۴ | <p>إِقْرَأِ النَّصَّ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ:</p> <p>تَوْجَدُ ظاهِرَةً بَيْنَ اللُّغاتِ في العالَمِ وَ هِيَ ظاهِرَةٌ تَبادُلُ المُفْرَداتِ. مُفْرَداتُ أَيِّ لُغَةٍ تَدْخُلُ في لُغَةٍ أُخْرى وَ لَنْ نَسْتَطِيعَ أَنْ نَجِدَ لُغَةً بِدُونِ كَلِماتٍ دَخِيلَةٍ. هَذِهِ الظَّاهِرَةُ بَدَأَتْ مِنْذُ العَصْرِ الجاهِلِيِّ وَ تَجْعَلُ اللُّغاتِ غَنِيَّةً في الأُسْلُوبِ وَ البَيانِ. بَعْضُ العُلَماءِ أَلْفُوا كِتابًا لِتَبْيِينِ هَذِهِ الظَّاهِرَةِ كالأَدَكْتور التَّونْجِي الَّذي أَلَّفَ «مُعْجَمَ المُعْرَباتِ الفارِسيَّةِ في اللُّغَةِ العَرَبِيَّةِ».</p> <p>(الف) هَلْ نَسْتَطِيعُ أَنْ نَجِدَ لُغَةً بِدُونِ كَلِماتٍ دَخِيلَةٍ؟ (ب) ما يَجْعَلُ اللُّغَةَ غَنِيَّةً في الأُسْلُوبِ وَ البَيانِ؟</p> <p>(ج) مَنْ كانَ مُؤَلِّفَ «مُعْجَمَ المُعْرَباتِ الفارِسيَّةِ في اللُّغَةِ العَرَبِيَّةِ»؟ (د) مَتى بَدَأَ تَبادُلُ المُفْرَداتِ؟</p> | ۲ | | | |
| ۱۵ | <p>لِمَنْ تَشْتَرِي هَذِهِ الأَدويةَ؟ (الف) لِزُملائِي في القافِلَةِ. <input type="checkbox"/> (ب) راجِعِ الطَّيِّبِ. <input type="checkbox"/></p> | ۰.۲۵ | | | |
| ۲۰ | <p>نَرْجو لَكُمْ التَّوْفِيقَ وَ النِّجاحَ</p> | | | | |



به نام خدا

| | | | | | |
|---|----------------------------|--------------|--------------------------|-------------------|---------------------------|
| ساعت شروع: | ریاضی و فیزیک / علوم تجربی | رشته: | تعداد صفحه: ۲ | عربی، زبان قرآن ۲ | آزمون شبیه ساز نهایی درس: |
| مدت زمان: ۳۰ دقیقه | ۱۴۰۴/۰۲/۲۵ | تاریخ آزمون: | دوره دوم متوسطه - یازدهم | | نام و نام خانوادگی: |
| نمره | پاسخبرگ | | | | ردیف |
| پاسخ‌های خود را در محل‌های تعیین شده به صورت دقیق، خوش خط و مرتب وارد کنید. | | | | | |

| | | |
|------|--|----|
| ۱ | الف) (ب) | ۱ |
| ۱ | الف) = (ب) ≠ | ۲ |
| ۰.۲۵ | | ۳ |
| ۱ | الف) (ب) | ۴ |
| ۴ | الف) (۰/۵) ب) (۱) ج) (۰/۷۵) د) (۰/۷۵) ه) (۱) | ۵ |
| ۰.۵ | | ۶ |
| ۱.۵ | الف) (ب) (ج) | ۷ |
| ۲ | الف) (ب) (ج) (د) | ۸ |
| ۱ | الف) (ب) (ج) (د) | ۹ |
| ۱.۵ | الف) ۱- ب) ۱- ج) ۱- ۲- ۲- ۲- | ۱۰ |
| ۱ | | ۱۱ |



به نام خدا

| | | | | |
|---|----------------------------|--------------|--------------------------|---|
| ساعت شروع: | ریاضی و فیزیک / علوم تجربی | رشته: | تعداد صفحه: ۲ | آزمون شبیه‌ساز نهایی درس: عربی، زبان قرآن ۲ |
| مدت زمان: ۳۰ دقیقه | ۱۴۰۴/۰۲/۲۵ | تاریخ آزمون: | دوره دوم متوسطه - یازدهم | نام و نام خانوادگی: |
| نمره | پاسخبرگ | | | ردیف |
| پاسخ‌های خود را در محل‌های تعیین شده به صورت دقیق، خوش خط و مرتب وارد کنید. | | | | |

| | | |
|------|--|----|
| ۲.۵ | الف) ب) | ۱۲ |
| ۰.۵ | | ۱۳ |
| ۲ | الف) ب) ج) د) | ۱۴ |
| ۰.۲۵ | | ۱۵ |
| ۲۰ | موفق باشید. | |





سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴



دفترچه پاسخ

تسلط بر نیم سال اول



تسلط بر نیم سال دوم



پنجشنبه

۱۴۰۴/۰۲/۲۵



ماز

گروه آزمایشی علوم تجربی - پایه یازدهم
آزمون های شبیه ساز امتحانات نهایی ماز - مرحله ۸

| دروس | مسئول درس | ویراستاری |
|------------|---|--|
| فارسی | حسن و سکری - علیرضا جعفری - فاطمه عباسی | فاطمه حمیدی |
| عربی | هاله کریمی - محمدعلی تابانفر | کیارش پور مهدی - مریم آقاباری |
| ریاضی | حسین شفیق زاده - مهرداد کیوان | نرجس تیمناک - حمیدرضا ولی پور ارسلان حسونند |
| زیست شناسی | فرزین فردوسی | شهیده رستمی - معین فیاضی |

برای شباهت حداکثری به امتحانات نهایی، صفحه آرای، فونت و حتی اندازه متن در تمامی آزمون های تشریحی ماز، کاملاً یکسان با استاندارد امتحانات نهایی در نظر گرفته می شود.

حق چاپ و تکثیر سؤالات به هر روش (الکترونیکی و...) پس از برگزاری آزمون برای تمامی اشخاص حقیقی و حقوقی تنها با مجوز «گروه ماز» مجاز می باشد و با متخلفین برابر مقررات رفتار می شود.

به دلیل عدم رضایت تیم ماز، هر گونه استفاده غیرقانونی از دفترچه سؤالات و پاسخنامه ماز برای تمامی اشخاص، شرعاً حرام است.

راهنمای پاسخنامه برای بچه‌های مازی!

مصصح شو:



پاسخ دقیق سؤال این‌جا میاد و اسمش روشه: «مصصح شو»، می‌خواد شما رو به یه مصصح حرفه‌ای و دقیق تبدیل کنه که بدونین موقع ارزیابی جواب‌هاتون باید حواستون به چی باشه تا توی آزمون‌های بعدی دقیق‌تر عمل کنین. اگه جواب یه سؤال رو بشه به شکل‌های مختلف بیان کرد، اون هم، این‌جا بهتون گفتیم.

بررسی دقیق‌تر:



اگه پاسخ کوتاه به سؤال کافی نباشه تا ببینین چطوری باید به جواب برسین، توی این بخش با بررسی دقیق‌تر جواب، سؤال رو براتون توضیح دادیم.

نقشه نهایی:



امتحان نهایی قوانین و قواعد خاص خودش رو داره؛ شما باید بدونین تیپ‌های رایج سؤال‌های امتحان نهایی چیه و باید چطوری بهش جواب بدین. این کادر، مشاوره حرفه‌ای ماست به شما تا فوت و فن‌های امتحان نهایی رو یاد بگیرین.

۲۰ شو:



توی «۲۰ شو»، مبحث هر سؤال رو براتون مرور یا جمع‌بندی کردیم؛ «۲۰ شو» و درسنامه‌هاش دقیقاً فاصله بین نمره خوب و نمره ۲۰ رو براتون پر می‌کنه.

نکته طلایی:



با وجود «۲۰ شو»، که کلی درسنامه مفصل داره، باز هم اگه نکته مهم و مفیدی بود، توی این کادر براتون آوردیم.



| راهنمای تصحیح آزمون شبیه‌ساز نهایی درس: عربی، زبان قرآن ۲ | | رشته: ریاضی و فیزیک / علوم تجربی |
|---|---|----------------------------------|
| دوره دوم متوسطه - یازدهم | | تاریخ آزمون: ۱۴۰۴/۰۲/۲۵ |
| مدت زمان: ۳۰ دقیقه | | ساعت شروع: |
| گروه آموزشی ماز | | |
| آزمون شبیه‌ساز امتحان نهایی | | |
| ردیف | راهنمای تصحیح | نمره |
| ۱ | <p>مصحح شو</p> <p>الف) برمی‌گیرند (۰/۵) ب) نیرنگ (۰/۵)</p> <p>نقشه نهایی: برای نوشتن ترجمه کلمات به این نکات خوب دقت کن:</p> <p>۱. حواست به تعداد باشه! ترجمه مفرد، مثنی و جمع باید درست انجام بشه.</p> <p>۲. اگه کلمه مدّ نظر فعل بود، حتماً زمان و صیغه‌ش رو در نظر بگیر!</p> <p>۳. این واژه‌ها ممکنه از هر جایی طرح بشن: متن درس، تمارین، جوار، پاورقی و ... همه رو باید خوب بخونی!</p> | ۱ |
| ۲ | <p>مصحح شو</p> <p>الف) یؤجل = یؤخر (به تأخیر می‌اندازد) (۰/۵) ب) صعوبة (سختی) ≠ سهولة (آسانی) (۰/۵)</p> <p>نقشه نهایی: این سؤال ممکنه به سبک‌های مختلفی مطرح بشه:</p> <ul style="list-style-type: none"> تعدادی کلمه داده می‌شه و از شما می‌خوان که یک جفت مترادف و یک جفت متضاد بنویسین. یک متن کوتاه می‌دن و می‌خوان توی کلمات اون متن، یک جفت مترادف و یک جفت متضاد رو پیدا کنین. دو کلمه به شما می‌دن و از شما می‌خوان برای یکی مترادف و برای اون یکی متضاد بنویسین. (از حفظ!) <p>بررسی دقیق‌تر</p> <p>دقت کن که نوع کلمات مترادف و متضاد باید مانند هم باشند! یعنی چه؟ مثلاً اگر یک طرف فعل می‌نویسی، آن طرف هم باید فعل باشد. بیشتر اوقات طراح از همین ترفند استفاده می‌کند به‌عنوان مثال «صَعَدَ: بالا رفت» و «صَعُود: بالا رفتن» را بین کلمات می‌آورد و ممکن است که شما آن را مترادف بگیرید، ولی چون نوع این دو کلمه مانند هم نیست و یکی فعل و دیگری مصدر است، نمی‌توانند مترادف باشند. علاوه بر این به تفاوت‌های ریز هم دقت کن! مثلاً «بالا رفتن» و «بالا بردن» مترادف نیستند.</p> | ۱ |
| ۳ | <p>مصحح شو</p> <p>ج) یخنق (۰/۲۵)</p> <p>ترجمه موارد</p> <p>الف) می‌کارد ب) می‌روید ج) خفه می‌کند د) می‌کارد</p> | ۰.۲۵ |
| ۴ | <p>مصحح شو</p> <p>الف) أسبوع (هفته) (۰/۵) ب) أقوال (سخنان) (۰/۵)</p> <p>نقشه نهایی</p> <p>عزیز دل! این سؤال کلاً روی محور جمع مکسر می‌چرخه! خیلی کم پیش اومده توی امتحان نهایی جمع سالم بخوان!</p> | ۱ |
| ۵ | <p>مصحح شو</p> <p>الف) و از چیزی که [نسبت] به آن (۰/۲۵) علمی نداری، پیروی نکن (۰/۲۵).</p> <p>ب) دانش‌آموزان در وقت (۰/۲۵) مشخص برای امتحان حاضر شدند (۰/۲۵) سپس برگه‌ها (۰/۲۵) میان آن‌ها پخش شد (۰/۲۵).</p> <p>ج) نادان قبل از اینکه (۰/۲۵) بفهمد مخالفت می‌کند (۰/۲۵) و به آنچه نمی‌داند حکم می‌کند (۰/۲۵).</p> <p>د) شیمیل زبان‌های بسیاری را یاد گرفت (۰/۲۵) از جمله آن‌ها، فرانسوی و سخنرانی‌هایی (۰/۲۵) به زبان فارسی [ایراد] می‌کرد (۰/۲۵).</p> <p>ه) کودکان با توپ (۰/۲۵) در ساحل بازی کرده بودند (۰/۲۵) و بعد از بازی شان (۰/۲۵) فعال بودند (۰/۲۵).</p> <p>بررسی دقیق‌تر</p> <p>برای پاسخ به سؤال‌هایی که به هر سبکی «ترجمه» از تو می‌خواهند، باید حواست به نکات زیر باشد:</p> <p>۱- دانستن معنای کلمات (باید کتاب و واژگانش را دقیق و عمیق بخوانی).</p> <p>۲- توجه به کلمات مفرد، مثنی و جمع و درست ترجمه کردن آن‌ها از نظر تعداد (حواست باشد مثنی و جمع عربی، در فارسی به صورت جمع ترجمه می‌شوند).</p> <p>۳- توجه به ضمائر (اگر کلمه‌ای ضمیر دارد حتماً باید در ترجمه لحاظ شود).</p> <p>کتابتیه: کتابش تجدوه: آن را می‌یابید أنصرتنا: ما را یاری کن</p> <p>۴- توجه به انواع فعل‌ها و صیغه‌ها و ضمائر</p> | ۴ |

۵- تکنیک ترجمه فعل که در این مورد باید حواست به سه چیز باشد:

- (الف) معنای مصدری فعل (رفتن، گفتن، نوشتن و ...)
(ب) زمان فعل
(ج) صیغه فعل
- ۶- در امتحانات نهایی چینش عبارات کتاب تغییر می کند و با حفظ کردن، نمی توان به سؤالات پاسخ داد؛ بنابراین حتماً به نحوه دقیق ترجمه عبارات دقت کنید.

نکته طلایی

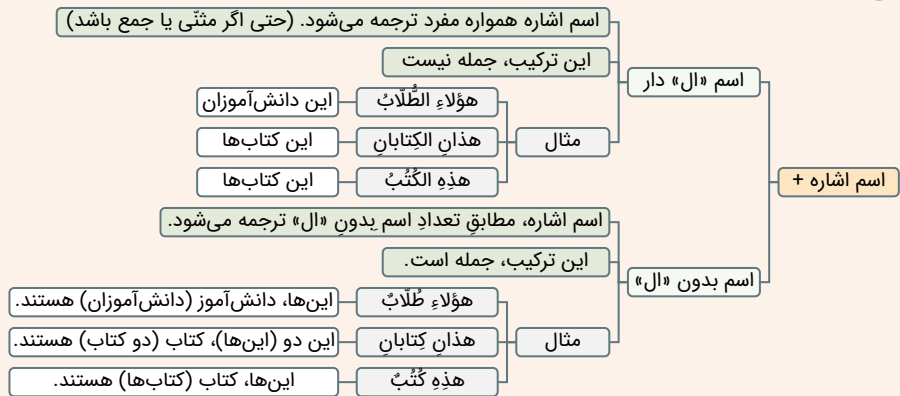
- (۱) اسم اشاره + اسم بدون «ال»: به صورت جمله ترجمه می شود و پس از اسم بدون «ال»، فعل «است» می آید. **مثال:** هَذِهِ عِمَارَةٌ: این ساختمان است.
(۲) اسم تفصیل + اسم: اسم تفصیل در حالت «ترین» ترجمه می شود. **مثال:** أَكْبَرُ الْمُدُنِ: بزرگترین شهرها.
(۳) ما من + اسم: هیچ + اسم + نیست. **مثال:** ما من مُحَافِظَةٍ: هیچ استانی نیست.
(۴) به تفاوت معنایی دو فعل زیر دقت کنید:

| | |
|---------------------------------|-------------------------------------|
| تَفَعَّلَ: سود رساند | يَتَفَعَّلُ: سود می رساند |
| اِنْتَفَعَلَ: سود برد، بهره برد | يَنْتَفِعُ: سود می برد، بهره می برد |

۲۰ شو: تو جدول زیر انواع زمان هایی رو که تا الان خوندی برات آوردیم!

| زمان فعل | ساختار عربی | ترجمه فارسی | مثال | ترجمه |
|---------------|---|--|---|---|
| ماضی | فعل ماضی | ماضی ساده مثبت | دَهَيْتُ | رفتم |
| | ما + فعل ماضی | ماضی ساده منفی | مَا كَتَبْتُ | ننوشتی |
| | فَعْدٌ + ماضی | ماضی نقلی مثبت بن ماضی + هـ (صفت مفعولی) + ام/ای/است/ایم/اید/اند | فَعْدٌ أَحْضَرْتُ | آورده ای |
| | لَمْ + مضارع مجزوم | ماضی ساده منفی ماضی نقلی منفی | لَمْ نُؤَكِّدِي | تأکید نکردی تأکید نکرده ای |
| | كَانَ + مضارع | ماضی استمراری می + ماضی ساده | كَانُوا يَبْحَثُونَ | جستجو می کردند |
| | ماضی ... مضارع (در جمله وصفیه) | | رَأَيْتُ طِفْلاً يَلْعَبُ | کودکی را دیدم که بازی می کرد. |
| | لَيْتَ / لَقَلَّ + ماضی | | لَيْتَكَ سَافِرَتْ | کاش سفر می کردی. |
| | كَانَ + (فَعْدٌ) + ماضی | ماضی بعید صفت مفعولی + بودم، بودی، بود، بودیم، بودید، بودند | كُنْتُمْ (فَعْدٌ) تَرَكْتُمْ | ترک کرده بودید. |
| | ماضی ... ماضی (در جمله وصفیه) | | رَأَيْتُ طِفْلاً لَعِبَ | کودکی را دیدم که بازی کرده بود. |
| | لَيْتَ / لَقَلَّ + ماضی | | لَيْتَكَ سَافِرَتْ | کاش سفر کرده بودی. |
| مضارع اخباری | عين الفعل: — حروف متحرک (غیر ساکن) قبل عين- الفعل: — | ماضی مجهول صفت مفعولی + شدم، شدی، شد، شدیم، شدید، شدند | فُرِئَ تُعَلِّمُ | خوانده شد. یاد گرفته شد. |
| | فعل مضارع | مضارع ساده مثبت (اخباری) | يَجْلِسُونَ | می نشینند |
| | لا + فعل مضارع | مضارع ساده منفی (اخباری) | لَا تَفْعَلُونَ | انجام نمی دهید |
| | فَعْدٌ + مضارع (اخباری یا التزامی) | گاهی / شاید + مضارع | فَعْدٌ يَكْسِرُ | گاهی می شکند (اخباری) شاید بشکند (التزامی) |
| | عين الفعل: — حرف مضارعة (حرف اول): — | مضارع مجهول صفت مفعولی + می شوم، می شوی، می شود، می شوید، می شوید، می شوند | يُضْرَبُ يُعَلِّمُ | زده می شود یاد داده می شود |
| امر | فعل مضارع با تغییرات (ثلاثی مجرد) وزن خاص (ثلاثی مزید) | امر | اُكْتُبْ تَعَلَّمْ | بنویسید یاد بگیرید |
| | لا + مضارع مجزوم | نهی | لَا تَنْظُرُوا | نگاه نکنید |
| مضارع التزامی | لا نهی + صیغه های غایب و متکلم مضارع مجزوم | نباید + مضارع التزامی | لَا يَذْكُرَا | نباید ذکر کنند |
| | لِ امر + صیغه های غایب و متکلم مضارع مجزوم | باید + مضارع التزامی | لِيَتَّجِنَبَ | باید دوری کنیم |
| | فعل شرط (مضارع یا ماضی) لَيْتَ / لَقَلَّ + مضارع مضارع ... مضارع (در جمله وصفیه) حروف ناصبه (حتی - لِ - لِي - كَى - أَنْ) + مضارع | مضارع التزامی | مَنْ يَجْتَهِدْ يَنْجَحْ مَنْ اجْتَهَدَ نَجَحَ | هرکس تلاش کند، موفق می شود. |
| | | | لَعَلِّي أَشْكُرُ | شاید سپاسگزاری کنم |
| | | | أُحِبُّ تَلْمِيذًا يَدْرُسُ | دانش آموزی را دوست دارم که درس بخواند |
| | | | لِيُبَيِّنُوا | تا آشکار کنند |
| | مستقبل | سَـ / سَوْفَ + مضارع | مستقبل مثبت | سَتُخْرَجُ |
| لَنْ + مضارع | | مستقبل منفی | لَنْ تَرْجِعَ | باز نخواهید گشت |

۲۰ شو: در صورت وجود «اسم اشاره + اسم» در جمله، نکته زیر برای ترجمه بسیار راهگشاست:



| | | |
|---|----|--|
| ۰.۵ | ۶ | مصحح شو «الف» (۰/۵) بررسی دقیق تر هُوَ الَّذِي يُصَلِّي عَلَيْكُمْ وَمَلَائِكَتُهُ: او کسی است که با فرشتگانش بر شما درود می فرستد |
| ۱.۵ | ۷ | مصحح شو الف بدترین (۰/۵) (ب) همنشینی (۰/۵) (ج) ناپسند شمرده می شود (۰/۵) |
| ۲ | ۸ | مصحح شو الف قطعاً سخن گفتیم (یا «سخن گفتیم» یا «قطعاً سخن گفته ام» یا «سخن گفته ام») (۰/۵) ب) زیاد می شد (۰/۵) (ج) خواهیم گفت (۰/۵) (د) دیده بودمش (۰/۵) |
| <p>نقشه نهایی</p> <p>این سؤال هم کاملاً با نکات «۲۰ شو» سؤال ۵ حل می شه!</p> | | |
| ۱ | ۹ | مصحح شو الف) ۳ (۰/۲۵) (ب) ۱ (۰/۲۵) (ج) ۳ (۰/۲۵) (د) ۲ (۰/۲۵) |
| <p>نقشه نهایی</p> <p>این سؤال هم کاملاً با نکات «۲۰ شو» سؤال ۵ حل می شه!</p> | | |
| ۱.۵ | ۱۰ | مصحح شو الف) ۱- برای اینکه (یا «تا اینکه») آشکار کنند (۰/۲۵) ۲- آشکار نمی کنید (۰/۲۵) ب) ۱- نباید نزدیک کند (۰/۲۵) ۲- برای اینکه نزدیک کند (۰/۲۵) ج) ۱- پیمان می بستند (۰/۲۵) ۲- پیمان بسته بود (۰/۲۵) |
| ۱ | ۱۱ | مصحح شو به من اخلاقی را (۰/۲۵) یاد داد که (۰/۲۵) برایم خیر دنیا و (۰/۲۵) آخرت را جمع می کرد. (۰/۲۵) شناخت جمله وصفیه - جمله بعد از اسم نکره شناخت جمله وصفیه: جمله وصفیه، جمله ای است که یک اسم نکره را توصیف می کند. یعنی ویژگی ها و مشخصه های در مورد آن اسم نکره برای ما بیان می دارد. «إِرْضَاءُ النَّاسِ غَايَةٌ لَا تُدْرِكُ: راضی کردن مردم هدفی است که به دست نمی آید.» «رُبَّ كَلَامٍ يَجْلِبُ لَكَ الْمَشَاكِلَ: چه بسا حرفی که مشکلات را برای تو می آورد.» اگر دقت کنید، می بینید دو فعل «لَا تُدْرِكُ» و «يَجْلِبُ» در حال بیان ویژگی ها و صفاتی در مورد «غَايَةٌ» و «كَلَامٍ» هستند؛ بنابراین این دو، جمله وصفیه محسوب می شوند. نکات طلایی ۱. گاهی میان اسم نکره و جمله وصفیه فاصله می افتد. «قَرَأْتُ آيَاتٍ مِنَ الْقُرْآنِ الْكَرِيمِ أَتَرْتُ فِي قَلْبِي»: آياتی از قرآن کریم را خواندم که در قلب من اثر گذاشت. ۲. هر جمله ای که پس از یک اسم نکره بیاید، لزوماً وصفیه نیست. باید ببینیم که با آن اسم ارتباط معنایی دارد یا خیر. «رَأَيْتُ الطَّائِرَ عَلَى شَجَرَةٍ يَحْمِلُ حَبَّةً»: پرنده را روی درختی دیدم در حالی که دانه ای حمل می کرد. |

در جمله بالا بین «شجره» و «يَحْمَلُ» ارتباط معنایی برقرار نیست.
 «مَنْ يَرْحَمُ مَظْلُوماً يَرْحَمَهُ اللهُ»: هر کس به ستم‌دیده‌ای رحم کند، خداوند به او رحم می‌کند.
 در جمله بالا بین «مظلوماً» و «يَرْحَمُهُ» ارتباط معنایی برقرار نیست.
 ۳. فعل شرط و جواب شرط نمی‌توانند جمله وصفیه باشند.
 «ما تُقَدِّمُوا مِنْ خَيْرٍ يَغْلَمُهُ اللهُ»: در این جمله، «يَغْلَمُ» جواب شرط است و وصفیه نیست.

نکات ترجمه

۱. در ابتدای ترجمه جمله وصفیه حرف «که» می‌آوریم. «اسم نکره ... + «که» + جمله وصفیه»
 «هذا كتابٌ لا يَنْطِقُ بِالْكَذِبِ»: این کتابی است که به دروغ سخن نمی‌گوید.
 «سَجَلُ الْمُهاجِمِ هَدْفًا فَوْخُ الْمُتَفَرِّجِينَ»: مهاجم گلی را زد که تماشاگران را خوشحال کرد.

۲. هنگام ترجمه جمله وصفیه، باید به زمان جمله قبل از آن توجه داشته باشیم.

الف) «ماضی + ... + مضارع»: ماضی استمراری

«رَأَيْتُ مَرِيضاً يَبْكِي بَشْدَةً»: بیماری را دیدم که به شدت گریه می‌کرد.
 «كَانَ فِي الْمَجْلِسِ رَجُلٌ يَضْحَكُ بِصَوْتٍ رَفِيعٍ»: در جلسه مردی بود که با صدایی بلند می‌خندید.

ب) «ماضی + ... + ماضی»: ماضی بعید یا ساده

«وَصَلَّتْ إِلَى مَلْعَبٍ إِمْتِلَاءً بِالْمُتَفَرِّجِينَ»: به ورزشگاهی رسیدم که از تماشاچیان پر شده بود.

ج) «مضارع + ... + مضارع»: مضارع التزامی یا اخباری

«أَرَيْدُ كِتَاباً يُسَاعِدُنِي فِي فَهْمِ النُّصُوصِ»: کتابی را می‌خواهم که در فهمیدن متن‌ها به من کمک کند (کمک می‌کند).

توجه: اگر قبل از «جمله بعد از نکره»، فعلی نبود، «جمله بعد از نکره» را به صورت عادی ترجمه می‌کنیم.

«هذا نبيٌّ لا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوَى»: این پیامبری است که از روی هوا و هوس حرف نمی‌زند.

مصحح شو

الف) مبتداً (۰/۵) خبر (۰/۵) صفة (۰/۵) ب) مفعول (۰/۵) مضاف الیه (۰/۵)

بررسی دقیق‌تر

۱) نکته بسیار مهم در تعیین محل اعرابی:

در زبان عربی هر کلمه، یک نقش دارد و هر نقش، برای یک کلمه است.

نمی‌توان دو کلمه را با هم «خبر» یا «مبتدا» بدانیم و از طرفی یک کلمه نمی‌تواند هم «مبتدا» و هم «فاعل» باشد.

۲) مبتدا و خبر مختص جمله اسمیه است.

۳) فاعل و مفعول وابسته به فعل هستند. اگر در جمله‌ای فعل نداشته باشیم، قطعاً فاعل و مفعول در آن جمله وجود ندارد.

۴) نقش‌های صفت، مضاف الیه و جارومجرور مشترک بین جمله اسمیه و فعلیه هستند.

| توضیح | نقش |
|--|-------|
| <p>✓ اسمی که ابتدای جمله می‌آید و در مورد آن خبر می‌دهیم. تقریباً معادل نهاد در زبان فارسی است. مثال: «شَيْدُ الْقَوْمِ خَادِمُهُمْ فِي الشَّفْرِ: آقا و سرور گروه، خدمتگذار آنان در سفر است.» مبتدا خبر</p> | مبتدا |
| <p>✓ کلمه‌ای که در مورد مبتدا خبر می‌دهد و جمله را به لحاظ معنایی کامل می‌کند. ✓ دو نوع دارد: اسم - فعل ✓ همواره بعد از مبتدا می‌آید. (بلافاصله یا با فاصله) مثال: «الطَّلَابُ يَجْلِسُونَ عَلَى الْكُرْسَى: دانش‌آموزان بر صندلی‌ها می‌نشینند.» مبتدا خبر</p> | خبر |
| <p>✓ اسمی که انجام‌دهنده فعل است و همواره بعد از فعل می‌آید. ✓ در پاسخ به سؤال «چه کسی؟» و «چه چیزی؟» از فعل می‌آید. مثال: «يُطَالَعُ عَلِيُّ كِتَابَ اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ: علی کتاب زبان عربی را مطالعه می‌کند.» فاعل مفعول (اسم ظاهر)</p> | فاعل |
| <p>✓ اسمی که عمل فعل روی آن انجام می‌شود و غالباً بعد از فعل می‌آید. ✓ در پاسخ به سؤال «چه کسی را؟» و «چه چیزی را؟» از فعل می‌آید. ✓ دو نوع دارد: اسم ظاهر - ضمیر بارز (ضمایر متصل در انتهای فعل، مفعول هستند. در صورتی که مفعول ضمیر «ی» باشد، قبل آن نون وقایه می‌آید). مثال: «أَعْطَنِي سِرْوَالاً مِنْ هَذَا النَّوعِ: شلواری از این جنس به من بده.» مفعول</p> | مفعول |
| <p>✓ اسمی که در ترکیب وصفی همواره در جایگاه دوم قرار دارد. ✓ در چهار چیز با موصوف مطابقت دارد: جنس، اعراب (حرکت حرف آخر)، داشتن یا نداشتن «ال»، عدد ✓ ترکیب «الاسم الاسم» غالباً ترکیب وصفی است. ✓ «موصوف» بودن هیچگاه محل اعرابی محسوب نمی‌شود و همواره نقش دیگری از موارد مذکور در این جدول دارد.</p> | صفت |

